

Agendapunt: 05

Onderwerp	Jaarstukken 2020
Datum	31-3-2021
Portefeuillehouder	Dhr. van der Tuuk
Sector	Bedrijfsvoering
Bijlage(n)	1. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2020 VRG 2. Jaarstukken 2020 3. Accountantsverslag 2020
Ter besluitvorming/ter bespreking/ter informatie	Ter besluitvorming

Gevraagd besluit

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- De jaarstukken VRG 2020 inclusief bestemmingsvoorstellen vast te stellen;
- Geen declaratie in te dienen voor de coronakosten op basis van het verantwoordingsprotocol.
- Het accountantsverslag 2020 voor kennisgeving aan te nemen.
- De jaarstukken VRG 2020 ter kennisgeving voor te leggen aan de gemeenteraden;

Toelichting voorstel

1. Inleiding

Bijgaand bieden wij u de concept jaarrekening 2020 aan van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (VRG).

2. Bevindingen en highlights

Gevolgen coronacrisis

Het jaar 2020 was een bewogen jaar waarin de wereld werd getroffen door een pandemie van ongekende omvang. Dit heeft geleid tot een maandenlange opschaling naar het niveau van GRIP4. De constructieve samenwerking met GGD Groningen en de gemeenten stelde Veiligheidsregio Groningen in staat om voortvarend en vasthoudend de regie te nemen en te houden in de aanpak van de pandemie in onze provincie en gemeenten te ondersteunen.

De gevolgen van de coronacrisis zien we ook financieel terug. Aan de ene kant leidt de coronacrisis tot meerkosten voor de Veiligheidsregio op het gebied van onder andere crisiscommunicatie. Daarnaast is de inzet van een groot deel van het personeel volledig gericht geweest op de aanpak van de corona crisis. Aan de andere kant zijn er incidentele voordelen omdat werkzaamheden zijn stilgelegd. Dit leidt tot lagere vrijwilligersvergoedingen en lagere opleidingskosten. Per saldo is er sprake van een financieel voordeel op de reguliere exploitatie van afgerond €531 duizend.

Door de grote inzet van ons eigen personeel hebben we de meerkosten kunnen beperken en op kunnen vangen binnen de bestaande begroting (minderkosten). We maken geen aanspraak op de

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

compensatieregeling vanuit het Rijk voor COVID-19 kosten, omdat meer- en minderkosten verrekend moeten worden. De compensatieregeling geldt ook voor 2021. Bij de jaarrekening 2021 wordt de situatie opnieuw bekeken.

Ontwikkelingen FLO

In 2006 is het recht op functioneel leeftijdsontslag (FLO) voor brandweerm medewerkers afgeschaft. Er is een overgangsregeling afgesproken, die sinds 2017 is herzien. Het betreft een netto garantieregeling. Gevolg is dat kostenstijgingen door landelijke CAO afspraken en wijzigingen in wet- en regelgeving voor rekening van VRG komen. In de jaarrekening 2019 hebben we op last van de vorige accountant een voorziening moeten treffen voor alle toekomstige FLO kosten tot en met 2045. De kosten zijn destijds ingeschat op €15,2 mln. (contante waarde). Dit heeft geleid tot een negatieve algemene reserve.

Met de gemeenten hebben we in 2020 voor de periode 2020-2024 afspraken gemaakt hoe we enerzijds omgaan met het oplossen van de negatieve reserve en anderzijds met de extra FLO kosten in deze periode. Voor de periode na 2024 moeten nog afspraken worden gemaakt. Omdat de kosten niet beïnvloedbaar en moeilijk te voorspellen zijn is afgesproken dat jaarlijks een actualisatie plaatsvindt door een externe deskundige.

De jaarrekening 2020 hebben we in overeenstemming met de gemaakte afspraken opgesteld. De gehanteerde systematiek hebben we bovendien vroegtijdig afgestemd met onze nieuwe accountant. Conclusie is dat systematiek juist en consistent is. De actualisatie leidt nu niet tot aanvullende financiële consequenties voor gemeenten of tot wijziging van gemaakte afspraken. Wel is een extra aanvulling van de voorziening nodig door de netto inkomensgarantie en gewijzigde wet- en regelgeving. De meerjarige effecten zijn afzonderlijk inzichtelijk gemaakt in de jaarrekening. Begin 2022 zullen we de gemaakte afspraken opnieuw evalueren. Per saldo is er in 2020 sprake van een voordelig resultaat op de FLO van €1.528 mln. Dit wordt veroorzaakt door de afgesproken aanvullende deelnemersbijdrage om de negatieve reserve in 5 jaar aan te vullen minus de extra aanvulling van de voorziening FLO.

De focus op de aanpak van de coronacrisis, de stijgende FLO kosten, de diverse landelijke ontwikkelingen en de krappe financiële positie van VRG zorgen er wel voor dat het risicoprofiel stijgt. Dit komt ook terug in het voorstel tot resultaatbestemming en de risicoparagraaf.

3. Resultaat- en resultaatbestemming

3.1 Samenvatting

Het resultaat over 2020 kan als volgt worden samengevat:

- Regulier resultaat	€531 duizend voordelig
- Resultaat FLO	€1.528 mln. voordelig

Voorgesteld wordt resultaat als volgt te bestemmen:

- Regulier resultaat	€531 duizend	voordelig
- Onttrekking bestemmingsreserve stedelijk gebied	€182 duizend	voordelig
<i>Toevoeging algemene reserve</i>	€713 duizend	voordelig
- Resultaat FLO	€1.528 mln.	voordelig
<i>Toevoeging algemene reserve (FLO)</i>	€1.528 mln.	voordelig

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

3.2 Toelichting regulier resultaat

Het reguliere resultaat bedraagt €531 duizend voordelig. Het voordelige resultaat is inclusief de gemaakte kosten inzake het onderzoek huisvesting stedelijk gebied, zijnde een bedrag van €182 duizend. Conform besluitvorming in 2018 dienen deze kosten verrekend te worden met de reserve Ontwikkeling stedelijk gebied. Middels resultaatbestemming 2020 worden deze kosten alsnog uit deze reserve onttrokken. In de begroting 2020 was een voordelig resultaat geraamd van €68 duizend euro. De afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt daarmee €463 duizend euro voordelig. Deze afwijking kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

		X € 1.000
▪ Hogere salariskosten	-	1.103 N
▪ De onregelmatigheidstoeslag (ORT) van de beroepsbrandweer (gebied Groningen) was niet begroot.		
▪ Lagere vrijval op salariskosten. In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met vrijval op salariskosten door vacatureruimte niet volledig of later in het jaar in te vullen. Als gevolg van onder andere de corona crisis en organisatorische vraagstukken kon dit niet worden gerealiseerd en was op sommige plekken (duurdere) inhuur noodzakelijk.		
▪ Vrijwilligersvergoedingen	-	996 V
▪ Voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door het niet doorgaan van vakbekwaamheid activiteiten voor het grote deel van het jaar, overige activiteiten (geen vergaderingen, andere opleidingen) en een lichte terugval in het aantal vrijwilligers (aangezien er ook niet geworven kon worden) als gevolg van de uitbraak van het Corona-virus.		
▪ Opleidingskosten	-	624 V
▪ Als gevolg van het Corona-virus is in 2020 het merendeel van de opleidingen niet doorgegaan.		
▪ Overige personeelskosten	-	332 N
▪ Overschrijding wordt o.a. veroorzaakt door een outplacementtraject dat niet voorzien was.		
▪ Externe consultancy	-	288 N
▪ De overschrijding wordt veroorzaakt door extra consultancykosten i.v.m. Quicksan AEF, ondersteuning bij de uitvoering FLO-overgangsrecht, meerkosten bij de accountantscontrole 2019, COT evaluatie (bij crisisbeheersing) in verband met de corona crisis en tot slot is meer beroep gedaan op juridische advisering.		
▪ Kleding	-	220 V
▪ In verband met de lopende landelijke aanbesteding voor kleding wordt alleen het hoognodige vervangen. Pakken voor nieuwe vrijwilligers kunnen grotendeels worden voldaan vanuit bestaande voorraad. De werving van vrijwilligers is uitgesteld in verband met de corona crisis, waardoor er minder uitgifte van kleding is.		
▪ Overig		
▪ Diverse kleinere afwijkingen leiden tot een voordeel	-	346 V

3.3 Toelichting FLO resultaat

Het FLO resultaat bedraagt €1.528 duizend euro voordelig. Deze afwijking kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

▪ Aanvullende deelnemersbijdrage	- 2.600 V In de jaarrekening 2019 hebben we een voorziening moeten treffen van €15,2 mln. voor de toekomstige FLO kosten. Met de gemeenten hebben we in 2020 afgesproken om de ontstane negatieve reserve in 5 jaar op te lossen door een aanvullende deelnemersbijdrage van €2,6 mln. per jaar. De extra deelnemersbijdrage is meegenomen bij de actualisatie van de begroting 2020 en moet worden toegevoegd aan de algemene reserve (FLO).
▪ Dotatie voorziening	- 1.014 N In de meerjarenbegroting 2020-2023 is jaarlijks rekening gehouden met een bedrag van €1.050 mln. voor FLO kosten. De FLO kosten zijn bij de jaarrekening 2020 opnieuw herrekend door een externe adviseur. Door de herziene regels van de belastingdienst over de regeling Vervroegd Uittreden (RVU) en de nieuwe wet tot aanpassing duur toepassing levensloop, die in januari 2021 in werking is getreden, is een aanvulling van de voorziening benodigd van €2.064 mln. Per saldo leidt dit tot een nadeel van €1.014 mln.
▪ Extra werkgeverslasten	- 0.058 N De FLO uitkering leidt tot extra werkgeverslasten.

3.4 Toelichting resultaatbestemming

1. *Onttrekking bestemmingsreserve stedelijk gebied* €182 duizend *nadelig*
 Voor het onderzoek naar de huisvesting stedelijke gebied is in het verleden bestemmingsreserve ingesteld. De stand van de reserve bedraagt €240 duizend. Voorgesteld wordt de gemaakte kosten in 2020 ten onttrekken aan deze bestemmingsreserve.
2. *Toevoeging algemene reserve (FLO)* €713 duizend *voordelig*
 Het besteedbaar resultaat bedraagt €713 duizend euro. Voorgesteld wordt dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve ter dekking van toekomstige FLO kosten. Door de extra storting in de voorziening FLO in 2020 neemt het toekomstige FLO risico toe. Het betreft een autonome ontwikkeling waar niet op te sturen is. De reguliere gemeentelijke bijdrage voor FLO-kosten (€ 1.050 mln. per jaar) loopt in 2024 uit de begroting. Er moeten nog nadere afspraken gemaakt worden over de resterende FLO-kosten voor 2024 en verder. Met deze toevoeging aan de algemene reserve wordt de kans verkleind dat de afspraken eerder moeten worden herzien.
3. *Toevoeging algemene reserve (FLO)* €1.528 duizend *voordelig*
 Conform afspraak wordt het FLO resultaat toegevoegd aan de algemene reserve (FLO) om de meerjarige FLO kosten te kunnen dekken.

4. Verantwoording coronakosten

Regeling meerkosten

In 2020 zijn de Veiligheidsregio's (VR's) geconfronteerd met extra kosten in verband met het bestrijden en beheersen van COVID-19. Op basis van de wet op de Veiligheidsregio's hebben VR's extra taken en opdrachten van de minister gekregen. In 2020 en 2021 worden deze meerkosten

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

vergoed door het Rijk. Afgesproken is dat de verantwoording van deze meerkosten plaatsvindt via de jaarrekening / het jaarverslag. Op hoofdlijnen geldt de volgende uitgangspunten:

- In de jaarrekening worden de meerkosten op de reguliere wijze toegelicht bij het betreffende programma.
- In het jaarverslag wordt een COVID-19 paragraaf opgenomen. Hierin wordt alle relevante informatie over COVID-19 beschreven. Voor de verantwoording van de kosten is een verantwoordingsprotocol opgesteld en wordt een landelijk format gehanteerd.
- Naast de meerkosten worden ook de minderkosten in kaart gebracht als gevolg van COVID-19.
- Het Rijk hanteert het uitgangspunt dat Veiligheidsregio's in redelijkheid zullen declareren en een afweging zullen maken welke kosten extra gemaakt zijn ten opzichte van de reguliere financiering en welke kosten gesaldeerd kunnen worden.
- De meerkostenregeling kan nooit leiden tot een resultaat. Toepassen van de regeling is budgetneutraal voor de exploitatie van de Veiligheidsregio.

Meerkosten VRG

De coronacrisis leidt tot meerkosten voor VRG op het gebied van onder andere (crisis)communicatie en juridische advisering. Daarnaast is de inzet van een groot deel van het eigen personeel volledig gericht geweest op de aanpak van de corona crisis. De totale kosten over 2020 bedragen circa 1,5 miljoen euro. Daarvan heeft circa helft betrekking op de inzet van eigen personeel (uren). De andere helft zijn externe kosten. Conclusie is dat een groot deel van de crisisaanpak is uitgevoerd door eigen personeel. Dit gaat (deels) ten koste van andere reguliere activiteiten en wordt daarom niet als financiële afwijking zichtbaar in de jaarrekening (met uitzondering van extra kosten voor piket en overuren). Door het aanhouden van de crisis zijn de kosten gestegen ten opzichte van de P8 rapportage. Voor de verantwoording van de COVID-19 kosten en de mogelijke declaratie richting het Rijk zijn op basis van het verantwoordingsprotocol de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Binnen VRG worden alle kosten voor COVID-19 afzonderlijk geadministreerd. Dit vormt de basis voor de verantwoording;
- De inzet van eigen personeel voor de COVID-19 bestrijding is conform de verantwoordingsinstructie buiten beschouwing gelaten. Piket en overuren zijn wel aangemerkt als meerkosten. Ook kosten voor eventuele vervanging zijn aangemerkt als meerkosten.
- Voor de overige COVID-19 kosten is beoordeeld of de kosten passen binnen het verantwoordingsprotocol en of de kosten opgevangen kunnen worden binnen bestaande budgetten.

Dit leidt tot een bedrag van afgerond 750 duizend euro aan meerkosten. Deze meerkosten hebben hoofdzakelijk betrekking op:

- *(Crisis)communicatie (340 duizend euro)*
VRG is verantwoordelijk voor de crisiscommunicatie. Hiervoor was extra inhuur noodzakelijk en zijn diverse campagnes opgestart.
- *Piket en overuren (200 duizend euro)*
Er zijn extra piket- en overuren gedraaid door personeel van VRG.
- *Inhuur GHOR (60 duizend euro)*
De inhuur van een COVID coördinator voor de GHOR.
- *Evaluaties (50 duizend euro)*
De aanpak van de crisis is diverse keren (tussentijds) geëvalueerd door een extern bureau.
- *Juridische advisering (€25 duizend euro).*
Er zijn juridische adviezen ingewonnen bij advocatenkantoren.

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

- *Overig (€75 duizend euro).*
Diverse extra bestuurs- en ICT kosten.

Minderkosten VRG

Naast de meerkosten heeft VRG ook minderkosten als gevolg van de coronacrisis omdat werkzaamheden zijn stilgelegd. Dit leidt (incidenteel) tot lagere vrijwilligersvergoedingen (1 miljoen euro) en lagere opleidingskosten (600 duizend euro). Dit brengt wel risico's met zich mee op het gebied van vakbekwaamheid en paraatheid. Dit hebben we ook benoemd in de risicoparagraaf. Het is niet exact te achterhalen welk deel van het voordeel het gevolg is van de crisis. In de verantwoording salderen we de meerkosten daarom met de minderkosten op dusdanige wijze dat er geen saldo ontstaat.

Een groot deel van de aanpak COVID-19 is uitgevoerd door eigen medewerkers (of van gemeenten). Hierdoor zijn de meerkosten beperkt gebleven. Door het stilleggen van activiteiten staan daar incidentele voordelen tegenover. Op basis van het verantwoordingsprotocol kan in 2020 daarom geen declaratie worden ingediend. Dit blijft echter een bestuurlijke afweging. Er is navraag gedaan bij VR Drenthe en Fryslân. Ook zij hebben een positief resultaat en gaan geen declaratie indienen. Toch zijn er VR's in Nederland die een positief resultaat hebben en wel een declaratie gaan indienen (en daarmee strikt genomen niet voldoen aan het verantwoordingsprotocol).

Afstemming/consequenties

	Afgestemd	Consequenties
Juridisch	☐	
Financieel	☒	
Personeel	☐	
IM/ICT	☐	
Communicatie	☐	
Inkoop	☐	
Overig	☐	